

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések mértékelt árak szerint.
 A lap megjelenik minden ocsitörtékben.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 bova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendőek.
 Kezintok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Arpad-ut. 20.
 bova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendőek
 Kiadótitkár: **FUCHS ANTAL**

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

A futóbolond.

Ujpest, július 12-én.

(B. Z.) Nyargal egy új ellenségünk. Beszárgulja a vidéket.

Veszedelemes, mert bolond! Veszélyezteti a magyar társadalom egészségét.

Csúkjunk ajtót előtte. Ne fertőzze be józan vidékünket. Ugyis elég beteges társadalmi élet élünk. Ki van belőle ölyve minden, az közönséges magyar multból.

Bécsig gyönyörű társadalmi életet éltünk. Mi magyarok. Valóságos regénybe illő kor volt az, mikor a magyar urinép még Badaesony alatt járta a palotást. Mikor még szétszedett minden kocsikereket s hetven vendég hetel a szállóhegyi villában tokajgyöngye, ruszti aszu mellett.

Arany napok voltak ezek. Költöket nevelt a magyar társadalmi élet igaz mellette. Költöket, aminők: Csokonay, Kisfaludy, Révay, Kólesey, Vörösmarty stb. voltak.

Ma is olvassák még Himfy dalait, Lillát, a Főthi dalt . . . mind . . . mind . . .

Azt hisszük, mind egy-egy darab regény, amelyet a dajka mesél, amely sohasem történt meg, amelyről csak álmodozni édes.

Pedig úgy volt! Éltünk . . . Magyarországon kívül nem volt élet. És ha volt — az nem volt élet. Latinba öntötték, közmondásos volt. A kontinens vélte, hogy élni csak a magyar ur tud . . .

Vége van . . . Jött az első bolond, a második, a többi, jöttek a veszedelmes bolondok egyre-másra és rideg lett, kihült Magyarországon a híres társadalmi élet.

A magyar ur szanatoriumokba szorult, ahol villannyal gyógykezelik belé a kedélyt. Idegesek, kórosok, sápadtak, mogorvák, zárkóztak vagyunk. Egyikünk nagyobb ur

akar lenni, mint a másik s ha nem lehet, fészket ver lelkünkben a sárga gyűlölet. Egész társadalmunk minden érintkezésében csak gyűlölni tanul. Csúlság és ravaszság szegi a kenyeret, gonoszság ül a pohár borbán, melyet nagynéha még egymás egészségére ürítünk.

A századvég rothadt; paraziták, bolondok és gazemberek rothasztották ennyire.

Jön megint egy ellenség, mely felforgatni készül bennünket izlésünkben, gondolkodásunkban abban mi még ép.

Itt a futóbolond, fején esőrgöcsapkával szárgul végig a vén Európán, megesínálni a maga száját, közmondás szerint.

Valahol Párisban kelt föl. Valamelyik boulevardon, elfajult szellemi kloakából pöfögött ki. Kiélt, világ-unt, kiforgatott naplopók fűtyörészve adtak neki utat. Hahótázza ront végig és sódor magával mindenkit.

Magyar urak! Hölgyek! Zárjuk el előle a vidéket. Hogy megismerjék, megmondjuk a nevét.

Úgy hívják, hogy: *szeccsió*.

Hát mi ez?

Egy új parazita. Egy divathóbort. Egy fekély. Ellensége mindennek, ami még ép, egészséges bennünk.

A piktor összapaccol egy képtelen festék-chaoszt és azt mondja: ez modern zsáner. *Szeccsiós*.

A nő haj ötven év alatt átment ezernyi divaton. Mig simára volt fésülve, történelembe illő magasztos homlokokat takart. Nem tehetünk róla, bele kell nyugodni, hogy fölkelts és jött a tekeres, a hajtines, a Loreleyfonat, a háló, a esigafürt, a hajgereblye, a fru-fru stb. Most már nincs rendszere. Most már legyen bizarr. Borzolja föl kiki.

izlése szerint. Minél szeszélyesebb, annál tökéletesebb. Törvénye nincs, csak egyetlen egy: legyen minél szögletesebb, ritkaságos, exotikus, különös, hóbortos. Ez szeccsiós!

Szeccsiós a festő, a tárczaíró, a publicista, a politikus, a diplomata, a szobrász, a színész, az építész, a költő. Szeccsióban utazik és dühöng Páristól-Budapestig a fin de siècle minden futóbolondja.

Szeccsiós a kilinczlábu asztal, a hét-szögletű szék, a recsegő harang, a ferde torony, minden ami extravagáns; ami a ezélszerűnek, helyesnek ellensége. Nevében rejlik, hogy különvált, elpártoló, elszakadó az eddigitől, az egészségestől, a nemestől, jótól.

Zárjuk el vidékünket a futóbolondtól. Már ugyanis eléggé betegek vagyunk. Három évtized alatt annyi veszedelmes bolond hurczolta be extravagáns divat-parazitáit, hogy tönkre tette a vidéken a híres magyar társadalmi életet. Tudja ég, felgyógyulunk-e?

A század alkonyán egy rideg, kihült, minden nemes iránt közönyös társadalomná lettünk, mi magyarok, unokái azoknak, akik Duna-Tisza közén olyan életet éltek, amely dalra lelkesítette a költőt s amelyre azt mondta a latin: *Extra Hungariam non est vita: si est vita, non est vita!*

Asszonyaink biezikliznek, szivaroznak, egyetemre járnak, klinikákon boncolnak, hivataloskodnak, prókátoroskodnak. Férfiaink idő előtt megvénülnek, tagjaikba mesterségesen pezsgtetik meg a kialudt vért, életerejük, önbizalmuk nincs, öntudatosan és keményen állni ki az élet viharait, jövőjük a nő hozományra; szerepet cserélnek; immár a férfi lesz eladóvá, a férfi, akire négyezred év minden bölesége róttá ki a földadatot: orezád verejtékével keresd kenye-

TÁRCZA.

Az óra.

Huszonöt esztendeig azt hittem, hogy van igaz barát is ezen a világon. S kiderült, hogy ez az igaz barát is nyomorult ember!

Chamoiseau huszonöt esztendeig testi-lelki jó barátom volt. Örömlőmet, bánatunkat elmondtuk egymásnak s ammit voltunk együtt, hogy csaknem együtt éltünk. S ez az ember folyton folyton esalt engem! Olyan vidámnak látszott mindig . . . oh, minden ember tud vidám lenni . . . s olyan szellemes ember volt . . . pedig dehogyan volt szellemes ember, csak sokat olvasott!

Az igaz, hogy mindig kész volt arra, hogy nekem szívességeket tegyen, de majd kiderült volna az önző számítása, ha koldusbotra jutottam volna s ő hozzá fordultam volna segítségért!

Most azonban örökre szakítottunk egymással.

Körülbelül egy órával ezelőtt a Borne-Nouvelle boulevardon sétáltunk; Chamoiseau egyszer csak ránéz az órájára s így szól:

— Most elválok tőled megyek az ügyvédemhez . . . már három óra huszonöt percz . . .

En is kiveszem az órámat, s így szólok hozzá:

— Nincs még annyi; még csak három óra husz percz.

— Boesánat! Három óra huszonöt percz . . . Nézd meg csak az órámat . . .

— Három óra husz percz, ha mondom! Nézd az én órámat!

— Három óra huszonöt percz, ha mondom! Chamoiseau. Az én óráim pontos, mert a esillagászati intézet órájához igazítottam.

— Boesánat, barátom (még „barátom”-nak is szólítottam), az én óráim a Palais Royal ágyuja után jár.

— Azt nem tudom; de hogy rosszul jár, azt tudom.

— Mit, nem jól jár az én óráim? Bizonyosan a tied romlott el.

— Szó se lehet róla, szólt Chamoiseau mosolyogva, az én óráim valódi bésanconi chronometer s tíz évi jótállással vettem.

— Nos, akkor megesaltak!

— Téged esaltak meg, mikor neked egy hagymát adtak el óra helyett.

Mikor a „hagyma” szót kiejtettem, elsápadt s dühösen így válaszolt:

— Az én hagymám mindenestre ér annyit, mint a te krumplid!

— Krumpli! Az én óráim krumpli!

Ha csak egy esőp vér is volt az ereimben, ezt a sértést nem tűrhettém el.

— Chamoiseau, szóltam szigorúan, de még nyugodtan, — ön szemtelen!

— Ön pedig számár!

— Ön a számár! S ha nem uralkodnám magamon . . .

— Hát nem uralkodjék, szólt gunyosan.

Nem is uralkodtam magamon, borzasztó sértésekkel illettem s végre így szóltam hozzá:

— Chamoiseau, vége közöttünk mindennek. Soha többé nem érintkezem önnel!

Ime, ilyen a „jó barát”!

— Tulajdonképen ki az a Chamoiseau? Nem is tudom . . . Ismerem huszonöt esztendő óta, az igaz, de mit tudom én, ki volt fiatal korában!

Azt mondja, hogy falun nevelkedett . . . Igen, de falu van Cayenneben is . . . Bizonyosan van valami titokzatos dolog az életében . . . valami nagyon titokzatos dolog.

Az igaz, hogy gazdag nőt vett el! S ugy látszott husz esztendeig, mintha ez az asszony szeretné őt . . . s ez a számár Chamoiseau el is hiszi, hogy a felesége szereti őt . . . Négy gyermekük van és Chamoiseau nagyon büszke rájuk . . . pedig talán nem is ő az atyjuk . . . Sőt semmi esetre sem ő . . . Ha nem volna felesége, — akkor nem volnának gyermekei se!

S aztán miért huzódik annyira a társaságtól? Ez a gyanus . . . Minden este otthon van . . . sohasem megy a körbe . . . ez nem jót jelent! . . . Talán egykor kizárták már valamelyik körből? Chamoiseau valószínűleg csak álnév . . . az igazi neve Chamoyos . . . és görög . . . nem is francia . . .

Különben, ha béziguet játszottunk, mindig neki volt ötszáza . . . Természetes, hogy esalt! Világos, mint a nap!

Isten tudja, hol szerezte vagyonát! Talán uzsorával.

red ember és férjednek hatalma alatt légy, asszony . . . !

Ime a divatférfi, a divatnő !

Ime a szecessió !

Ime a századvég minden hőbortos divat nyavalyájának szomorú eredménye.

Verjük ki korbáccsal a futóbolondot. Ne bocsássuk be a esörgősapkát.

A nő maradjon a konyhánál, a férfi edzze meg munkával aczél karját.

Mint hajdan : szeressük az Istent, a hazát. Szeressük felebarátainkat. Ugyis kevesen vagyunk, beteg magyarok.

Ma ez is szecessió. Sajnos az. Eltérő, különös, bizarr, ritkaságos.

Ki áldozna ma Istenének, hazájának ?

Pedig ez a legszebb két erény, a legszilvánabb alapkö, melyen egy beteg társadalom, mint a mienk, még felépülhet.

A községi képviselőtestület rendkívüli közgyűlése.

— I. hó 9-én —

Jelen voltak : Lindt János bíró, Zsoldos János közigazgatási jegyző, Hochbaum Jakab törvénybíró, Kárpáthy József közgyám, Gurányi István adóügyi jegyző, Ráday, Hevesi jegyzők, Radics Dávid pénztáros, Máty Lajos, dr. Hédevári Soma, dr. Hédevári Ernő, Diamantstein Lajos, Deutsch Zsigmond, Csepesányi Béla, dr. Lichtmann, Czipauer János, Mártonffy Imre, Pótz Mihály, Hébert Béla, Sonnenfeld S., Kranpecher János képviselők ; dr. Ladányi Zsigmond, Winternitz Gyula, Gerő Zsigmond, Korponay Odón, Mauks János, Dória és Bartha esküdtek.

Lindt János bíró a rendkívüli közgyűlést megnyitván, Berényi Antal jegyző a mult ülés jegyzőkönyvét felolvasta, a mely minden ellenvetés nélkül hitelesítettet.

Zsoldos János közigazgatási jegyző röviden előadja, hogy a mai rendkívüli közgyűlés van hivatva végelegesen dönteni dr. Sugár Bódog önálló indítványa, illetőleg az új község épületében tervezett vendéglő- és kávéházi helyiségek sorsa felett. Ismételtel kijelenti, — hogy az előjárás csak azért kívánja és kívánja az új község épületében a vendéglőt fenntartani, — hogy a jövedelme biztosítottassék, de máskülönbben a kérdéses helyiségek másnemű használata ellen kifogása nincsen, miután azonban kitűnt, hogy a képviselőtestület által kiküldött bizottság a kérdéses helyiségek bérjövendelmét biztosítani nem tudta, miután azon helyiségeknek vendéglői minőségben való bérbeadása bizonyos, a mennyiben két vendéglős már is jelentkezett, kéri a képviselőtestületet, maradjon meg eredeti határozata és álláspontja

Igazán, minél tovább kutatom ennek az embernek a multját, annál borzalmasabb dolgokra jövök rá.

Az anyósa . . . valóságos szent asszony volt ! s folyton kinezta. Mennyit panaszkodott a szegény asszony erre az emberre ! S milyen borzasztó halált halt ! Leesett az ötödik emeletről, mikor kihajlott az erkélyről. Miért hajlott ki ? Bizonyosan azért, hogy keserves könnyeit hullassa . . . Bizonyosan lelétként az emeletről . . . De kicsoda ? Chamoiseau igazolta ugyan, hogy nem is volt otthon . . . De éppen az a gyanús, hogy nem volt otthon . . . Az ember nem szokott elmenni hazulról, mikor az anyósa leesik az ötödik emeletről . . . Vagy legalább lenni kellett volna lennie az utcán, hogy karjával fölfogja az anyósát ! . . . Világos, hogy ő a gyilkos !

És én ezt az embert huszonöt esztendeig barátomnak neveztem ! Persze, hogy nagyon elvetemedett ember ! Nem is lehet más, ha olyan könnyen megharagudott csak azért, mert az óráim öt percével kevesebbet mutatott, mint az óvé !

Hogy merte feltételezni, hogy három óra huszonöt percet mutat, mikor az én óráim három óra husz percet mutat . . . (Előveszi az óráját.) Lám, az óráim még mindig három óra husz percet mutat ! . . . Ah, az óráim meg van állva !!! De akkor . . . Chamoiseau mégis igaz volt ! . . . Fussunk utána . . . ah ! mégis csak meglehet, hogy jó ember ! . . . becsületes ember ! (Fut Chamoiseau után !)

Octave Pradels.

mellett s dr. Sugár Bódog önálló indítványa mellőzésével erősítse meg mai határozatával is az eredeti tervet, hogy az épület rendeltetésének megfelelő átadassék. A képviselőtestület által kiküldött bérbeadó bizottság kísérleteinek eredménytelensége megmutatja az utat, a melyen a képviselőtestületnek haladnia kell, s világos bizonyítéka annak, hogy a kérdéses helyiségek csak vendéglői s kávéházi minőségben értékesíthetők.

Czipauer János hangsúlyozza, miszerint ő volt az, a ki a képviselőtestületnek a község építésére vonatkozó határozatait megfélebbezte s felebbezési indokai között a vendéglőt s a kávéházat is, mint oda nem illett elősorolta : éppen azért esodálkozik most azon, hogy azok az urak, — a kik közül az építő-bizottságban is benn van nem egy, — a kik akkor felebbezését rosszalták, a kik a község építését faszírozták, a kik a vendéglő s kávéház mellett kardoskodtak, most a 12-ig órában meg akarták akadályozni — s tényleg április hó 23-ától meg is akadályozták a munkálatok befejezését. Miután ezek az urak nem támogatták őt felebbezésének beadásakor, s miután a felsőbb hatóságok elutasították felebbezéseit, — most ő is azt mondja, hogy *maradjon minden úgy, a mint van !* (Eljen !). Az átalakítások sok pénzbe kerülnek (Ugy van !) s nem akarja megadni az előjárásnak azt a lehetőséget, hogy kiszabaduljon azon felelősség alól, a mely abból áll, — hogy az épület jövedelmezőségét boltokkal, vendéglő és kávéházzal garantálja. Maradjon csak a felelősség az előjárásra, s legyen az új község épületében vendéglő és kávéház, ő egyiktől sem félti Ujpest lakosainak a vallásosságát, pedig van olyan jó keresztény és jó katolikus, mint bárki más, nem félti pedig azért, mert meg van győződve róla, hogy ha a budapesti keresztények és katolikusok vallási érzületét nem sérti ott a Ferenczrendiek templomépületében a kávéház és a sörház, a Szerviták épületében lévő koresma, az újpestiek vallási érzületét sem fogja sérthetni az új község finom vendéglője, a melyből mindenféle duhajkodás már eleve ki van zárva. Elfogadja az előjárás javaslatát ! (Eljen ! Eljen !)

Máty Lajos kijelenti, hogy ő éppen úgy esodálkozik, mint a hogy Czipauer esodálkozik. Csodálkozik pedig azért, mert Czipauer jól tudja, hogy a felebbezés ő is aláírta, de tudhatná azt is, hogy a felebbezések elutasításánál, — jogérvényes határozatokkal szemben alkotmányos ember nem apellál. Az építő-bizottságban, ő a maga részéről a vendéglő ellen mindannyiszor felszólalt, valahányszor az ott szóba került, de a többség határozata előtt ott is kénytelen volt meghajolni. És most is, mint a kiküldött bérbeadó bizottság elnöke azt kénytelen bejelenteni, hogy a meglévő 14 bolt közül csak 4-et tudtak bérbeadni, hogy a vendéglői helyiségeket nemesak most, de soha sem fogják boltokként bérbe adhatni, mert azon az oldalon nincs élet, nincs piac, s nagyon közel megy a villamosvasút, — még is fenntartja eddigi álláspontját s miután legnagyobb sajnálatára, az önálló indítvány megtevője nincs itt, ő kéri a képviselőtestületet, csináljon az illető helyiségekből inkább magánlakásokat, de vendéglőnek, kávéháznak ne adja ki.

Zsoldos János az ellentétek kiegyenlítése kedvéért szólal fel. Czipauer képviselőnek is igaza van, Máty képviselőnek is igaza van. Czipauernek igaza van annyiban, hogy a f. évi április 23-án beadott önálló indítvánnyal megindult mozgalomnak nem most, hanem akkor volt az ideje, — a midőn a község építési tervet közszemlére kitétték, tehát a kezdet kezdetén. — Mátynak annyiban van igaza, hogy az építő-bizottság nem foglaltatott álláspontot a megye és miniszter határozataival szemben s nem dönthetett a kérdésben. Miután pedig az építő-bizottság elnöke Wolfner Tivadar országgy. képviselő nincs itt s így Czipauer felszólalására nem reflektálhat, habár védelemre nem szorult, mégis kötelessége hangsúlyozni, hogy Wolfner Tivadar mindig az eredeti terv végrehajtása mellett foglalt álláspontot s csak a vallásérkölesi motívumok előtt hajlott meg.

Diamantstein Lajos meg van győződve, hogy vannak itt olyan képviselők, — a kik sajnálják ma, hogy a község építési költségét megszávták akkor, sajnálják, hogy Tanos akarata következtében erővel rábrát-

ták magokat a nagy költsön felvételére, de a képviselőknek következeteseknek kell maradniok s a mint megszavazták a tervet, — úgy hajtsák is végre. O kérve-kérte akkor a képviselőtestületet építsen szerényebb község-házat, de meghajlott a többség határozata előtt s ennek a határozatnak az alapján tiltakozik az újabb átalakítási költségek ellen s ajánlja az előjárás javaslatának az elfogadását.

A vita kimerülván, a képviselők szólásra többé nem jelentkezvén, az elnök szavazásra bocsátja a javaslatot. A kik az előjárás javaslatát elfogadják igemel, s a kik el nem fogadják, nemmel szavaznak !

A névszerinti szavazás megtörténvén, — igen-nel szavazott 19 képviselő, — nem-nel szavazott 7 képviselő. *Es így az előjárás javaslatát 12 szótöbbséggel elfogadtatott.*

Zsoldos János, tekintettel arra a körülményre, hogy a község befektetett tőkéje jövedelem nélkül nem maradhat és hogy az építkezés munkálatait még további három vagy hat hónapra elhalasztani nem lehet, kéri a képviselőtestületet hogy az esetleg beadandó felebbezés birtokon kívül helyeztessék s kéri ezt szintén névszerinti szavazással eldönteni.

A névszerinti szavazás megejtetvén, igen-nel szavazott 19, nem-nel szavazott 7 képviselő és így a felebbezés birtokon kívüli helyezése is 12 szótöbbséggel határozattal emeltetett.

Ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

H I R E K.

— **Kineveztetés.** Beniczky Ferencz főispán, dr. Huszár Dezső közigazgatási gyakornokot, Pestmegye tiszteletbeli aljegyzőjévé nevezte ki.

— **A község építő-bizottságának f. évi 5-én** Wolfner Tivadar országgy. képviselő elnöklése mellett tartott ülésén az építés vezetésére bejelentette, hogy a község építésének és berendezésének az összes költségei 395,700 koronát (197,850 frt) tesznek ki. E végösszegekből az építésre 350,606 korona (175,303 frt) a berendezésre és felszerelésre, 45,094 korona (22,547 frt) esik. E végösszegekben nem foglaltatik benne azon összeg, amelybe (7200 korona) a járásbírósi fogház céljaira szolgáló helyiségek átalakításra kerül. — Ugyanezen ülésen tárgyalattak a házi telefon és villamoscsengők felszerelésére vonatkozó ajánlatok, melyek közül Schreiber Gyula ajánlata mint legolcsóbb (egy évi jótállás mellett 1200 koronáért) el is fogadtatott. A házi vízvezeték berendezésére (szivattyu, gázmotor s a toronyban elhelyezendő nagy víztartó reservoirral együtt) 5 ajánlat érkezett s ezek közül mint legolcsóbb (három évi jótállás mellett 3700 korona) a Bogdányi és Társa cég ajánlata fogadtatott el, azon határozott kikötéssel, hogy a házi vízvezeték 14 nap alatt elkészül s a cég a 10%-os biztosítékot letétbe helyezi. A belső berendezésre nézve, miután az előjárás mostani butorzata az új község épületében is használni fog, csak 9000 koronát irányzott elő a bizottság s elhatározta, hogy első sorban az ipartestület elnökségéhez intézett átirat útján fel fogja szólítani az újpesti butor-iparosokat, hogy esetleges ajánlataikat 8 nap alatt adják be, másodsorban pedig a budapesti iparosok is felfognak ajánlataittele hivatni. Végül az üzlethelyiségek bérbeadására vonatkozólag tett a kiküldött albizottság elnöke, Máty Lajos jelentést, amely szerint a már meglévő 14 bolti helyiségre 4 komoly ajánlat érkezett s ezekkel a szerződés megkötethető. A vendéglő és kávéházi helyiségekből átalakítandó bolti helyiségekre két vendéglős jelentkezett. A község építő-bizottság tudomásul vette a jelentést s felhívta az előjárásút, hogy a képviselő-testületet f. hó 9-ére rendkívüli közgyűlésre hívja össze s az eredményt bejelentve, érdemleges határozathozatalra hívja fel a képviselő-testületet.

— **A járásbírósg az új község épületében.** Az újpesti kir. járásbírósg a jövő hét elején költözködik át az új község második emeletén lévő helyiségeibe, úgy, hogy f. hó 19-én már az új község épületében fognak a tárgyalások megtartani, amire ezennel felhívjuk az igazait kereső közönség figyelmét.

— **A gróf Karolyi-felé telkek felosztása** tárgyában kiküldött bizottság f. hó 5-én Wolfner Tivadar országgy. képviselő elnök-

lése mellett tartott ülésén elhatározta, hogy mielőtt a telek-felosztás engedélyének feltételeit véglegesen megállapítaná, az ellentétek barátságos uton leendő kiegyenlítése czéljából személyesen fog a kérvényező gróffal érintkezni. A közös értekezés előzetes lépéseinek megtételére Czípauer János bizottsági tag kérést tett fel.

— **Szabadságolás.** Medveczky Dezső községi irnoknak, aki az orvosi bizonylat szerint ideggyöngeségben szenved, a község előjárósága négy heti szabadságot engedélyezett.

— **A vármegye közp. választmányának határozata.** Pest - Pilis - Solt-Kiskunvármegye központi választmányának azon határozata, melyet Ujpest községnek 1901. évi közszemlére kitett ideiglenes névjegyzéké és az ellene beadott felszólalások tárgyában f. é. július hó 2-án tartott ülésén hozott, immár leérkezett a község előjáróságához s kézbesített a felszólalóknak. E határozat szerint a választmány Friedmann Izidor azon kérelmének, hogy a választók névjegyzékébe való bejegyzése magánhivatalnokról szatocsra helyesbítették helyt adott, ellenben elutasította Hlavkay József, Prónay Gyula, Tarján Dániel, Neufeld Károly, Heindl János és Bartha Géza felszólalását. A választmány határozata f. hó 20-tól 30-ig a község házában kitétetett s az esetleges felelősséget, mely közvetlenül a m. kir. Curia-hoz intézendő a kézbesítéstől számított tíz nap alatt a központi választmány elnökénél nyújtandó be. Ennek kapcsán megjegyeztük, hogy teljesen kárba vesztett lap társunknak az „Ujpesti Közlöny”-nek vasárnapi számában megjelent azon figyelmeztetése, hogy Ujpest független polgárai ne engedjék választó jogukat elkobozni. — Először a választók jegyzékét összeíró bizottság senkit sem hagyott ki, a törvény értelmében a választás jogának gyakorlására jogosult polgárok közül, amit legjobban bizonyít azon tény, hogy felszólalással csak hatan éltek s a központi választmány által mid a hatan elutasítottak és mert másodszer ez a figyelmeztetés már annyira elkésett, hogy hasznát még akkor sem vehetné senki, ha a választók névjegyzékéből tényleg kimaradt volna valaki, miután most már nem a névjegyzék elleni felszólalásról, hanem a felszólalásokra hozott határozatok megfelelőbbézéséről lehet csak szó. Ezzel pedig csak azok élhetnek a megszabott határidőn belül, akik felszólalási jogukkal éltek. Kár tehát a választó polgárokat céltalanul izgatni s kár a választókat összeíró bizottságot ok nélkül gyanúsítani.

— **A rajztanítók vizsgái.** A közoktatásügyi kormány, a mint tudjuk, Ujpesten állította fel az országban a második tanfolyamot azon elemi tanítók számára, kik az iparostanulók iskolájában a mértani és szabadkézi rajz tanítására a képesítést meg akarták szerezni. E tanfolyamban 18 ujpesti tanító vett részt s ugyanannyi vizsgázott le f. hó 10-én szóbelileg és f. hó 11-én írásbelileg. — Vizsgálati biztosokként Grünwald és Györgyi rajztanítók szerepeltek s a tanfériak közül jelen valának: Mártonffy kir. főigazgató, Tóth József tanfelügyelő, Mady Lajos stb. A levizsgázott tanítók, — a kiknek oktatását Németh Gyula és Bauer Soma rajztanítók vezették, a következő oklevelet kapták: „Rajztanítói oklevél. N. N. . . a ki a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak az 1900-ik é. június hó 20-án 37.131. sz. a. kelt rendelete folytán szervezett bizottság előtt, a szabályszerű vizsgálatot sikerrel letette, miért is nevezetlet az iparostanulók iskolájában a mértani és szabadkézi rajz tanítására képesítettnek nyilvánítjuk.” A tanfolyam fellállításához s az új oklevél megszerzéséhez Ujpest község áldozatkészsége is nagyban hozzájárult.

— **Pestvármegye nívataios tanítótestületének** nagyon sokáig jó emlékeztetésben fog maradni az idei rendes közgyűlése, melyet e hó elején, Budafokon a „Kaszinó” nagy termében tartott meg. Az elnöki megnyitó után a jegyző olvasta fel évi jelentését, majd a pénztáros terjesztette elő számadásait. A közgyűlésen nagyérdekű felolvasást tartottak Benedek Sámuel, Maszny Sámuel, Sóbányi Gyula és Paulini Károly. Közgyűlés után lakoma volt, amely után a tanító-gyűlés vendége volt a Törley pezsgőgyárnak és a Dietzl-féle borpinezőnek.

— **Egy villám látogatása az új község házában.** F. hó 5-én hatalmas égi háború dühöngött az esteli órákban községünk fölött. A vész terhes sötét felhőkből egymást kergette a villám s ezek egyike nyilván próbára akarta tenni az új község ház villámhárítóját s beütött abba a toronyba, amely a tűzörség számára rendeztetik be. A próbát pompásan kiállotta a villámhárító is meg az új torony is, de miután az épületben levők állítólag némi rengést vettek észre, az építkezés műszaki vezetősége a villámvezeték felülvizsgálatát azonnal elrendelte.

— **Utczajavítás.** Az ujpesti kerületi kapitányság arra szólította föl a község előjáróságát, hogy a Baross-utczában fekvő 29. sz. telek előtti utczai részt, melyet az esővíz teljesen megrongált javíttassa ki. Az előjáróság a felhívásnak eleget fog tenni, de felhívja a kerületi kapitányságot arra, hogy a Baross-utca 29. számú telek tulajdonosát, Rákos-Palota biráját utasítsa telkének a bekerítésére, mert amíg az a telek bekerítetlen, addig az illető utca testrészt az esőzések mindig meg fogják rongálni.

— **Halaizos.** Gzv. Mészáros Józsefné szül. Szilvássy Erzsébet f. hó 2-án 71 éves korában Negyed-en jobblétre szenderült. Hült tetemei f. hó 4-én tetettek az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra. A szép kort ért matróna — akiben dr. Mészáros Károly ujpesti ügyvéd édesanyját gyászolja — egyike volt a legjobb honleányoknak. Legyen az igaznak emlékezete áldott.

— **Telefon a megyében.** A telefonhálózat a megyében ugylátszik mindjobban kiterjed, s lassanként alig lesz község, amelylyel telefonon ne lehetne érintkezni. A mult héten Rákos-Szent-Mihály pusztá kapott telefont, amelyet a postahivatalnál rendeztek be. Ezen a telefonon ugy Budapesttel, mint a Budapest környékbeli előfizetőkkel lehet beszélni.

— **A nyári jegyzői vizsgák.** A községi jegyzői vizsgák a belügyminiszter által 1884-ben kibocsátott 58.285. számú rendeletnek 3. §-a szerint csak a tavaszi és őszi megyei közgyűlések alkalmával tarthatók. Most többen azon kérelemmel fordultak a belügyminiszterhez, hogy *augusztusban* tessenek vizsgálatot, hogy a képesítést még a nyáron megszerezhessék. A belügyminiszter a napokban ezekre a kérelmekre egy leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, a melyben kivételesen megengedi, hogy *augusztusban* vizsgálatot tessenek, akik *ezért folyamodtak*. E rendkívüli szigorlatok azonban még augusztus 31-ig megtartandók.

— **A timarsegedek szakegyülete** arra kérte a község előjáróságát, hogy engedje át a „Magyarok története” című több kötetes munkát a szakegyület könyvtárának. Az előjáróság sajnálattal bár, de nem tehet eleget a szakegyület ezen kérelmének, mert a „Magyarok története” című művet csak egy példányban bírja, annak értéke 150 forintot képvisel s így attól a község könyvtárát nem foszthatja meg.

— **Memhelyek.** Hogy községünk lakosságának egy része milyen durva anyagot képez s a gyermekeit milyen rosszul neveli annak szomorú bizonyítéka az, hogy az Árpád-ut elejét kivéve csaknem minden utczában (különösen a Liliom-utczában! Szedő) és minden téren illemhelyeket kellene felállítani. A tisztaság s az egészség ügyének figyelemreméltó szolgálatot tett tehát Winternitz Gyula esküdtt akkor, amidőn az előjáróság figyelmét erre az undorító dologra felhívta. Az előjáróság persze nincs abban a helyzetben, hogy minden utczában illemhelyeket állíthasson fel, de a piacutereken öketlenül fel kell s fel fogja azokat állítani.

— **Elhalasztott mulatságok.** A mult heti rekkenő, élet ölő hőseget viharok, esőzések s havazás váltatták fel s a levegő annyira lehült, hogy a szabadban huzamosabb tartózkodás különösen az esteli s az éjjeli órákban lehetetlenné vált. Ennek következtében az „Evangelikusok táncmulatságát” s az „Ujpesti Dalkör” családi estélyét is el kellett a rendezőségnek halasztani. Az ujpesti „Evangelikus” egyház táncmulatsága a rákospalotai parkvendéglő helyiségeiben, f. é. július hó 14-én, az „Ujpesti Dalkör” családi estélye pedig a Lorbersbeek-féle vendéglő kertj helyiségében f. é. július hó 15-én fog megtartani. Az evangelikus nyári tánczi-

galomra váltott belépő-jegyek nagyon természetes f. hó 14-én is érvényesek.

— **Záró-ünnepély.** Az ujpesti állami faipar szakiskolának ifjusági önképző köre, a tanári kar és nagyszámú közönség jelenlétében igen szépen sikerült záró-ünnepélyt rendezett f. é. július hó 8-án a szakiskola rajztermében. Az ünnepélyt az ifjuság által elénekelt „Himnusz” s az elnök beszéde nyitotta meg, mely után alkalmi beszéd, szavallat, felolvasás, szabad előadás s ének következett. A közönség a változatos műsor minden egyes pontját zajosan megtapsolta s a közreműködők buzgalmit viharos éljenzessel jutalmazta meg. Nagy tetszést aratott különösen az ifjuság által elénekelt „Harezi riadó”, a Halami, Herczog, Roszmanecz és Vansofszky által előadott „Népdalok”, a Juhász által elszavalt „Az aradi nap”, s a Lederer által felolvasott „Tizenharmadik seb”. A szép ünnepélyt az ifjuság a „Szózat” s az elnök záró beszéddel fejezte be.

— **Tánczvigalom.** Az ujpesti „Kisfaludy kör” f. évi július 21-én (szombaton) a rákospalotai parkvendéglő összes helyiségeiben jótékonycélu műkedvelői színelőadással egybekötött tánczvigalmat rendez. — Ez alkalommal színre kerül, a mult évben rendőrileg befiltott: „Éppen olyan mint az anyja.” Enekes vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Herzfeld Dezső. — A részbeni jövedelem az ujpesti árvaház alap javára fordítatik. Belépti-díj: Személyjegy 1 kor., családjegy (egy ur és két hölgy) 2 kor. — Kezdeté pont 8 órakor. A szindarab iránt az érdeklődés általános.

— **Segély és koldulási engedély.** Az előjáróság f. hó 8-án tartott ülésén a közgyűlés és a községi orvos véleménye alapján özvegy Dobos Máriának havi 12 korona segélyt, Szabó Piusnak s Korabl Józsefnének koldulási engedélyt szavazott meg.

— **A sikkasztó bankszolgá.** Schulez Miksa, az ujpestvidéki takarékpénztár szolgálója, miután a „Magyar leszámítoló- és pénzváltó kanknál 10.000 koronát egy sekre felvett, megszökött s f. hó 8-án reggel Antverpenben egy Amerikába nitöröző angol hajóra felszállt. A rendőrség megtette a kellő intézkedéseket aziránt, hogy a sikkasztó még partra szállás előtt a hajón elfogattassék és a nálla lévő pénzzel együtt vissza szállíttassék.

— **Arverések.** Július 12-én d. e. fél 12 órára: Mészáros Jánosné és Konda Mihályné ellen Ujpesten, Csokonay-utca 4; — július 12-én d. e. háromnegyed 12 órára: Szegő Mór ellen Ujpesten, Kemény Gusztáv-utca 1; július 12-én d. u. 2 órára: Schiffer Sándor ellen Ujpesten, Baross-utca 27; — július 12-én d. u. 3 órára: Unger Márton s társai ellen Ujpesten, Nyár-utca 17; — július 12-én d. u. 4 órára: Matusz András és Mihály ellen Rákospalotán, Kisfaludy-utca 1. sz. a. kezdve s folytatva Vasut-utca 44; — július 13-án d. e. fél 12 órára: Perich Károly s társa Reisz Henrik ellen Ujpesten, Erzsébet-utca 2; — július 13-án d. e. fél 12 órára: Fleischer István s neje ellen Ujpesten, Virág-utca 26; — július 13-án d. u. egynegyed 2 órára: Huszky Izidor ellen Ujpesten, Vasut-utca 45; — július 13-án d. u. fél 2 órára: Hentschel József ellen Rákospalotán, Vörösmarthy-utca 16; — július 13-án d. u. 2 órára: Schön József ellen Ujpesten, Árpád-ut 118; — július 13-án d. u. fél 3 órára: Balogh Illés s társai ellen Rákospalotán, Árpád-utca 30; — július 13-án d. u. 3 órára: Matusz András ellen Rákospalotán, Kisfaludy-utca 1; — július 13-án d. u. fél 4 órára: Matusz Mihály ellen Rákospalotán, Vasut-utca 44; — július 13-án d. u. egy-negyed 5 órára: Gaál Ferencz ellen Rákospalotán, Imre-utca 48; — július 13-án d. u. fél 5 órára: Mayer és Moskovitz ellen Ujpesten, Árpád-ut 55; — július 13-án d. u. egy-negyed 6 órára: Badin János s neje ellen Rákospalotán, Dobó-utca 2; július 14-én d. e. fél 12 órára: Knöpfler Kálmán ellen Ujpesten, Árpád-ut 109; július 14-én d. e. háromnegyed 12 órára: Lukács Dezső ellen Ujpesten, Jókai-utca 16; — július 14-én d. u. 2 órára: Kiss Armin és Kohn Julia ellen Rákospalotán; — július 14-én d. u. fél 3 órára: Götz József s neje ellen Ujpesten, Attila-utca 20; — július 14-én d. u. 3 órára: Zsilinszky Ferencz s neje ellen Ujpesten, Diófa-utca 6; — július 14-én d. u. fél 4 órára: Grün Kálmán ellen

Ujpesten, Anonimus-utca 13; — július 14-én d. u. 4 órára: Brandenburg Adolf ellen Ujpesten, Árpád-ut 3.

SPORT.

Kerékpár-kirandulás Münchenbe. Az újpesti Kerékpár-egyesület négy tagja, úgymint: Voditska Jenő főkapitány, Rachler Aurél, Benkovits Kálmán és Emmerling Rezső elhatározták, hogy Münchenbe kerekednek. Utjokat hétfőn, e hó 9-én este 6 órakor kezdték meg. A Wachler-féle kávéházból indultak nagy közönség jelenlétében. A kirándulókat rövidebb-hosszabb uton kereken kísérték Boda Aladár egyesületi titkár, Berényi Antal, Eichel Vilmos és Kalmár választmányi tagok, a „Stiria” egyesület részéről Risták és Nemes. A nagy ellenszél miatt a kirándulók csak Dorogig juthattak este 9 óra 30 perczkor. Ott szoba hiányában egy üres akolban szalmán 7 krajczár háláspénzért fejenként megháltak. Onnan e hó 10-én reggel ellenszélnek indulva 4 óra 15 perczkor, Piskére érkeztek 6 órakor. Reggeli után 7 órakor indulva 8 óra 10 perczkor érkeztek Neszmélybe. Itt Rachler és Benkovits a magukkal vitt fölös podgyászt feladták, hogy haza üldjék, mert igen alkalmatlan és nehéz. Neszmélyről e hó 10-én reggel 11 óra 30 perczkor indultak. Ujszönybe 12 óra 20 perczkor, onnan indultak 1 órakor, Győrbe d. u. 5 órakor érkezés, onnan 6 órakor indulás, érkezés Mosonba 9 óra 15 perczkor. E hó 11-én indulás reggel 8 órakor s 9 óra 45 perczkor Hegyeshalomba érkeztek. A kirándulók pompás conditióban vannak. Egyetlen bajuk, hogy folyton nagy ellenszéllel kell küzdeniök. Erre való tekintettel aligha érkeznek 11-én esténél előbb Bécsbe. Csak kirtartás !!

Szerkesztői üzenetek.

Egy vendéglősnek. Helyben. Ön a képviselőtestület f. hó 9-ki közgyűlésén a gyülesterem milder zugában azt a kérdést kiáltotta be: „Adám, hol vagy!” de ama bizonyos önálló indítvány beadóját sehol sem találta! Tessek elhinni, nem szándékosan maradt el, sokkal fontosabb dolga volt az új község házi „nagy koresmánál”. Pikáns hasonlatokat keresett vezérezikrei számára.

E. V. urnak. Helyben. Ön azon esodálkozik, hogy az „Üborka cikkek” írója a „Közérdek”-nek tett szemrehányást azért, hogy iaptársainak a cikkeivel foglalkozott s ugyanakkor, ugyanabban a cikkben, ugyanazt e selekedte ő is. — Ne esodálkozzék kérem. Az „Üborka cikkek” i ójának az a szerencsétlensége, hogy *mind a két keze bal kéz.* Akkor is magát üti, mikor másfelé suhint! — Hogy mi az „Izetlenség”? Bizonyára nagyobb izetlenség a sajtó hivatásáról előadást tartani annak, aki valakinek a magas állású hivatalát tolja elétérbe s a jogegyenlőség lobogója alatt azt akarja, hogy még a sajtó is külömbösget tegyen ember és ember, polgár és polgár között. Aki a humort és az igazság egyforma osztogatását izetlenségnek találja: annak fekete a mája.

Értesítés.

Van szerenésém a n. é. közönségnek b. tudomására adni, hogy Rákos-Palota villasor 4—5-ik szám alatt a

koronához

ezimzett vendéglőt átvettem és azt f. évi május hó 12-én

RácZ József

Bajai 12 tagból álló híres zenekar vezetése mellett **ünnepélyesen** megnyitottam.

Főtörekvésem ezután is csak az leend, hogy **természetes italok, izletes magyar étkek** valamint pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által t. vendégeim igényeit minden tekintetben kielégíteni.

A n. é. közönség b. pártfogását és látogatását kéri tisztelettel

Feldmann József

a „Pannonia” kávéház tulajdonosa.

Szt-István és bajor sör. — Valóti magyar borok. Mérsékelt árak.

Ingyen!

A pozsonyi 26 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő

első férfiruha-gyár

2 korona (1)

értékű szelvény ellenében, tetszés szerinti mérték után fiuom teljes öltözetet szállít **60 korona értékben.**

Bővebb felvilágosítással szolgál

Ladányi

Ujpest, Váci-ut 7., ajtó 7 sz. alatt.

Nyomdaahelyiség-áthelyezése.

Van szerenésém Ujpest és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy az Árpád-ut 20. sz. a. lévő **tizenöt év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő**

NYOMDÁMAT

f. é. augusztus hó 1-én

az István-tér 11. szám a. házba helyezem át.

(Az új község házzal szemben.)

Nyomdám, melyet a modern igényeknek teljesen megfelelően, egészen új betűkkel szereltem fel, minden néven nevezendő nyomtatvány elkészítésére képes s midőn azt a t. közönség pártfogásába ajánlom, bátor vagyok különösen az ipar- és kereskedelmi osztályt s a hirdető közönség figyelmét arra a fontos körülményre felhívni, hogy a **hirdetési bélyeg** f. é. július hó 1-étől **megszűnt** és így a **körlevelek, falragaszok, hirdelmények** sokkal **jutányosabb** áron állithatók elő.

Nyomtatványaim pontos, hibátlan, csinos és mégis olcsó előállításáért kezeskedvén, a t. közönség megrendeléseit kérve maradok tisztelettel

FUCHS ANTAL

nyomdatulajdonos s a »Közérdek« kiadója.